

ЕНЕРГЕТИКА

ЦЕНИ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ЗА БИТОВИ И КРАЙНИ НЕБИТОВИ КЛИЕНТИ

МЕТОДОЛОГИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Националният статистически институт (НСИ) провежда регулярно шестмесечно изследване за цени на електрическа енергия за битови и крайни небитови клиенти в изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/1952 на Европейския Парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 година относно европейската статистика на цените на природния газ и електроенергията и за отмяна на Директива 2008/92/ЕО.

Наблюдава се фактурираната средна цена на доставената електрическа енергия за крайни небитови (до първо шестмесечие на 2017 година обект на наблюдение са цени, фактурирани само на индустриални предприятия) и битови клиенти.

Цените са представителни за страната – данни за тях се осигуряват от всички доставчици на електрическа енергия и мрежови услуги до крайни небитови и битови клиенти за количествата, доставени по преносната/разпределителната мрежа. Цените включват базисната цена на електрическа енергия, пренос, разпределение, акциз, ДДС и др.

Цените не включват първоначалните инсталационни такси за включване на потребителите към мрежата. Цените включват всички дължими такси: таксите за мрежата, плюс консумираната енергия, минус всички отстъпки или премии, плюс други такси (фиксираны такси за заявена мощност, търговски такси, такси за наемане на измервателен уред и др.).

Съгласно изискванията на Регламента се осигуряват данни по следните стандартни групи клиенти:

• Битови клиенти

Група на потребление	Годишно потребление на електрическа енергия в кВтч	
	минимум	максимум
Група Д1	<1 000	
Група Д2	1 000	<2 500
Група Д3	2 500	<5 000
Група Д4	5 000	<15 000
Група Д5	≥15 000	

• Крайни небитови клиенти

Група на потребление	Годишно потребление на електрическа енергия в хил. кВтч	
	минимум	максимум
Група И1	< 20	
Група И2	20	< 500
Група И3	500	< 2 000
Група И4	2 000	< 20 000
Група И5	20 000	< 70 000
Група И6	70 000	<=150 000
Група И7	> 150 000	

Критерият за отнасяне на клиентите в съответна група е годишното им потребление (доставка).

Цените се изчисляват като средни претеглени цени от действително доставените количества електрическа енергия (вкл. и цената за мрежа) и съответните фактурирани стойности на крайни клиенти за наблюдавания шестмесечен период, в следните две направления:

А) Компоненти и подкомпоненти – в сила от 2017 отчетна година

Цената на електрическата енергия с включени всички данъци, други плащания, налози и такси е съставена от 3 главни компонента и от отделни подкомпоненти, както следва:

1. Компонент „Енергия и снабдяване“

Този компонент включва разходите за производство, агрегиране, балансираща енергия, разходи за доставената енергия, обслужване на клиенти, управление на услугите след продажбата и други разходи при снабдяване.

До 2-ро шестмесечие на 2020 г. вкл., поради спецификата на пазара на електрическа енергия - свободен и регулиран за небитовите клиенти и изцяло регулиран за битовите клиенти, в този компонент за 2-та типа клиенти е включена и цената „Задължения към обществото“ (ЦЗО), определяна с решения на Комисията за енергийно и водно регулиране.

От 1-во шестмесечие на 2021 г., с пълната либерализация на електроенергийния пазар за крайните небитови клиенти, ЦЗО за небитови клиенти се отнася вече към Компонент „Данъци, други плащания, налози и такси“. Отнасянето на ЦЗО за битови клиенти остава непроменено.

Цената „Задължения към обществото“ включва:

- компонент, отразяващ разходите за електрическа енергия, произвеждана от възобновяеми източници;
- компонент, отразяващ разходите за електрическа енергия, произвеждана от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;
- компонент, отразяващ невъзстановяемите разходи по споразумения за изкупуване на електрическа енергия;
- компонент критична инфраструктура;
- компонент приходи от фонд „Сигурност на електроенергийната система“ за намаляване на ЦЗО.

2. Компонент „Мрежа“

Цената за мрежата включва следните разходи за крайния потребител: тарифите за пренос и разпределение, загубите при преноса и разпределението, разходите за мрежата, услугите след продажбата, разходите за обслужване на системата и разходите за наем на измервателен уред и за измерването.

2.1. Подкомпонент „Разходи за преносната мрежа“ – среден относителен дял на разходите за пренос за битови клиенти и среден относителен дял на разходите за пренос за крайни небитови клиенти, изразени като процент от общите разходи за мрежата.

2.2. Подкомпонент „Разходи за разпределителната мрежа“ – среден относителен дял на разходите за разпределение за битови клиенти и среден относителен дял на разходите за разпределение за крайни небитови клиенти, изразени като процент от общите разходи за мрежата.

3. Компонент „Данъци, други плащания, налози и такси“

Този компонент включва подкомпонентите, дефинирани в Приложение 2 на Регламент (ЕС) 2016/1952 относно европейската статистика на цените на природния газ и електроенергията. До 2-ро шестмесечие на 2020 г. вкл., са отчитани подкомпонентите ДДС и акциз. От 1-во шестмесечие на 2021 г. се включва и ЦЗО, дезагрегирана по отделните ѝ компоненти, както е посочено в 1. Компонент „Енергия и снабдяване“.

3.1. Подкомпонент „ДДС“

3.2. Подкомпонент „Насърчаване на ВЕИ“ – включват се компонентите на ЦЗО, отразяващи съответно разходите за електрическа енергия, произвеждана от възобновяеми източници и разходите за електрическа енергия, произвеждана от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

3.3. Подкомпонент „Капацитет“ – включват се компонента на ЦЗО, отразяващ невъзстановяемите разходи по споразумения за изкупуване на електрическа енергия и компонента критична инфраструктура;

3.4. Подкомпонент „Опазване на околната среда, вкл. акциз“ – включва се акциза;

3.5. Подкомпонент „Ядрена енергия“ – включват се данъци, други плащания, налози или такси, свързани с ядрения сектор, включително извеждане от експлоатация на ядрени инсталации, проверки и такси за ядрени съоръжения.

3.6. Подкомпонент „Други“ – включват се всички други данъци, други плащания, налози или такси, които не са обхванати от никоя от предходните категории: компонента приходи от фонд „Сигурност на електроенергийната система“ за намаляване на ЦЗО.

Тези данни се събират всяко шестмесечие, но се отчитат на годишна база като средноаритметични цени.

Б) Данъчно облагане – в сила от 2008 отчетна година

Изчисляват се три нива на средните цени на битовите и крайните небитови клиенти:

- цени без данъци, такси и всякакви други налози - това ценово ниво включва само компонента за енергията и снабдяването и мрежовия компонент;
- цени без ДДС и други възстановими данъци и такси - това ценово ниво включва компонента за енергията и снабдяването, мрежовия компонент и данъците, другите плащания, налозите и таксите, които се считат за невъзстановими за крайните небитови клиенти. За битовите клиенти това ценово

ниво включва компонентите за енергията и мрежата и данъците, другите плащания, налозите и таксите, но не включва ДДС ;

- цени, включващи всички данъци и такси, вкл. ДДС - това ценово ниво включва компонента за енергията и снабдяването, мрежовия компонент и всички възстановими и невъзстановими данъци, други плащания, налози и такси, включително ДДС.

Тези данни се отчитат 2 пъти годишно - за периодите януари-юни и юли-декември.